

mOppijat

mobiilit oppijat ja pelillisuus

Toimintasuunnitelma

versio 2.0

OPH / Oppimisympäristöt-ohjelma

1 Tausta ja lähtökohdat

OPH:n rahoittamassa Oppijat -hankkeessa (<http://oppijat.fi>) on kehitetty PLE-ajatuksen (Personal Learning Environment) pohjautuvaa verkko-oppimisympäristöä (Oma tila ja Pedagoginen yhteisöpalvelu) ja -työtapoja perusopetuksen ja lukion oppijoiden tarpeisiin.

mOppijat -hanke jatkaa Oppijat -hankkeessa tehtyä kehittämistyötä laajentaen sitä pelillisyyden ja mobiiliin oppijan teemoihin sekä tukien Oppijat -hankkeen tulosten jalkauttamista valtakunnallisesti.

mOppijat -hankkeessa on kolme toisiinsa kietoutuvaa kehittämislinjaa:

- 1) Oppijalähtöiset verkkotyötavat ja –oppimisympäristöt
- 2) Pelillisuus oppijan työkaluna
- 3) Mobiili oppija

Rahoittajan hyväksymä mOppijat -hankkeen talousarvio on 99 000, joka on noin 50% alkuperäisestä haetusta rahoituksesta. Tämän vuoksi hankkeen alkuperäisiä tavoitteita ja toteutusta sopeutetaan tässä toimintasuunnitelmassa. Tarvittaessa rahoittajalle laaditaan talousarvion muutoshakemus.

2 Kehittämishankkeen tavoitteet

Tavoitteet kehittämislinjoittain

1) Oppijälähtöiset verkkotyötavat ja –oppimisympäristöt

Tavoitteena on:

- Ottaa käyttöön ja kehittää edelleen verkkotyötapoja ja oppimisympäristöjä, jotka tukevat oppijälähtöisyyttä, oppijan mobiiliutta, PLE -ajattelua sekä informaalia ja elämänlaajuista oppimista.
- Tukea oppijan "Oman tilan" ja "Pedagogisen yhteisöpalvelun" käyttöönottoa hankkeessa mukana olevissa kunnissa.
- Toteuttaa oppimistilanteita ja kuvata hyviä käytänteitä erilaisten pedagogisten mallien, kuten esimerkiksi ilmiöpohjaisen oppimisen, käänteisen luokkaopetuksen (Flipped Classroom), tutkivan- ja yhteistoiminnallisen oppimisen soveltamisesta oppijälähtöisiin oppimisprosesseihin.
- Tukea oppijan mobiiliutta oppijälähtöisten ja PLE-ajattelua tukevien verkko-oppimisympäristöjen käyttöön siirryttäessä.
- Tukea oppijan oman PLE-ympäristön ja oman tilan käyttöä oppimisprosessien aikana.
- Tukea opettajia ja oppilaita oppijälähtöisten toimintatapojen käyttöönottoon liittyvässä roolien muutoksessa.

2) Pelillisuus oppijan työkaluna

Tavoitteena on:

- Tukea oppijan osallisuutta omiin oppimisen arviointiprosesseihinsa.
- Kehittää, pilotoida ja ottaa käyttöön pelinomaisia työtapoja ja työkaluja omien oppimistavoitteiden ja oppimisprosessien seuraamiseen sekä oppimisen (itse)arviointiin.
- Kehittää pelillisin työkaluin yhteistä tavoitteiden asettelua, yhdessä oppimista sekä niiden seurantaan tukevia elementtejä.
- Tukea pelinomaisten työkalujen ja työtapojen käyttöä mobiilissa ympäristössä.

3) Mobiili oppija:

Mobiililla oppijalla tarkoitetaan sitä, että oppimisen välineet kulkevat oppijan mukana ja oppija liikkuu. Tämä mahdollistaa oppimisympäristöjen laajentumisen koulurakennuksen ulkopuolelle ja tukee oppijälähtöistä ympäristöjen käyttöä.

Tavoitteena on:

- Pilotoida oppimisprosesseja, joissa hyödynnetään oppijoiden omia henkilökohtaisia laitteita sekä oppilaitoksen laitteita (kannettavat tietokoneet ja mobiilit päätelaitteet).
- Kuvata hyviä käytänteitä, miten oppija voi laajentaa mobiilien laitteiden avulla omaa oppimisen ympäristöään ja edistää koulurakennuksen ulkopuolella tapahtuvaa monipuolista oppimista.
- Kuvata hyviä käytänteitä, miten oppijalähtöiset oppimisympäristöt, yhteisölliset verkkopalvelut ja sähköiset sisällöt tukevat mobiilia oppimista.
- Tukea opettajia ja oppilaita mobiiliuteen ja sähköisten sisältöjen käyttöön siirryttäessä.
- Lisätä opettajien tietoisuutta erilaisten sisältöjen käyttömahdollisuuksista.

Kehittämislinjaujen yhteisiä tavoitteita:

- Edistää vertaisoppimisen ja jaetun asiantuntijuuden toimintakulttuurin kehittymistä oppilaitoksessa sekä oppijoiden roolia asiantuntijoina esim. teknologian käyttöön liittyvissä kysymyksissä.
- Tehdä kehittämistyötä yhdessä oppilaitosten, opettajankoulutuslaitoksen ja koulutuksen tutkimuslaitoksen kanssa.
- Edistää koulujen ja oppilaitosten verkostoitumista oppilaitos- ja kuntarajojen yli.
- Edistää oppiainerajat ylittävien kokonaisuuksien piloteissa.
- Edistää keskustelua tietohallinnon kanssa (omien) mobiililaitteiden käyttöönottoon, oppijalähtöisten ympäristöjen ja TVT:n opetuskäytön kehittämiseen liittyvissä kysymyksissä.

3 Hankkeen toimintaverkosto

Hankkeen hallinnoijana on Jyväskylän kaupunki. Hankkeen kesto on 2,5 vuotta ja se päättyy 31.12.2014.

Jyväskylän kaupunki yhdessä Jyväskylän yliopiston, Lahden kaupungin ja Kuopion kaupungin kanssa toimii kehittäjäyhteisönä. Hankkeeseen liittymismahdollisuutta tarjotaan myös Oppijat -hankkeessa mukana olleille kunnille sekä Lahden seudun ja Kuopion seudun kunnille.

Toimintaa painotetaan kuntakohtaisesti jakamalla hankkeen sisältö kuntakohtaisiin työpaketteihin. (Jyväskylä - Lahti - Kuopio) Päävastuu hankkeen kehittämis- / tutkimuslinjoista pyritään jakamaan eri toimijoiden kesken.

Vastuuhenkilöt:

Hankkeen hallinnointi:

Jyväskylän kaupunki, Opetuspalvelut, opetusjohtaja Eino Leisimo

Hankkeen koordinointi ja suunnittelu:

- Jyväskylän yliopisto, koulutuksen tutkimuslaitos, projektipäällikkö Jarkko Lampinen

Hankkeen arviointi ja tutkimus

- Jyväskylän yliopisto, Koulutuksen tutkimuslaitos, professori Päivi Häkkinen
- Jyväskylän yliopisto, Koulutuksen tutkimuslaitos, tutkija Merja Juntunen
- Jyväskylän yliopisto, Opettajankoulutuslaitos, johtaja Tiina Nevanpää

Kuntakohtaiset vastuuhenkilöt:

Jyväskylä:

- Jyväskylän kaupunki, perusopetus, rehtori Pasi Pohjola
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, Lukiokoulutus, rehtori Antero Hietamäki

Kuopio:

- Kuopion kaupunki, perusopetus, opettaja Markus Jauhiainen (markus.jauhiainen@kuopio.fi)
- Kuopion kaupunki, lukiot, lehtori Matti Räsänen (matti.kalervo.rasanen@kuopio.fi)

Lahti:

- Lahden kaupunki, perusopetus, kehittämispäällikkö Jukka Manninen (jukka.manninen@lahti.fi)
- Lahden kaupunki, lukiot, lehtori Esa Palkio (esa.palkio@edu.lahti.fi)
- Lahden kaupunki, tietohallinto, Vesa Villikka (vesa.villikka@lahti.fi)

Työnjako

Jyväskylän kaupunki (Hallinnoija)

- vastaa hankkeen yleishallinnosta, mukaan lukien rahaliikenne sekä rahoitusehtoihin liittyvä raportointi,
- hyväksyy hankkeeseen kohdennetut,
- vastaa hankkeen tukihenkilöiden palkkaamisesta,

- valvoo hankkeen etenemistä sovitun mukaisesti,
- vastaa hankkeen tapahtumien, kuten seminaarien ja koulutusten tiloista ja tilavuokrista,
- raportoi hankkeen etenemisestä hankkeen Rahoittajalle,
- toimittaa yhteenvedon hankkeen kokonaiskustannuksista sekä kaikkien sopijapuolten itse tekemät alkuperäiset raportit, kustannustilitykset ja laskut hankkeen Rahoittajalle ja
- hoitaa muut Hallinnoijalle tässä toimintasuunnitelmassa ja JKL-JYU yhteistyösopimuksessa sovitut tehtävät.

Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitos ja Opettajankoulutuslaitos ovat hankkeen kehittämiskumppaneita

Jyväskylän yliopisto

- Vastaa projektin koordinoinnista. Koordinointi sisältää
  - hankesuunnittelun,
  - kuntakohtaisten työpakettien suunnittelun
  - kuntakohtaisiin työpaketteihin liittyvän pilotoinnin ja koulutusten suunnittelun, toteuttamisen ja ohjaamisen.
  - kehitettävien palvelujen pilotoinnin suunnittelun ja ohjaamisen,
  - kuntakohtaisiin työpaketteihin liittyvän kehittämistutkimuksen toteutuksen,
  - kuntakohtaisten tukihenkilöiden työn ohjaamisen,
  - yhteydenpidon valtakunnallisiin koordinoitihankkeisiin,
  - ohjausryhmän kokousten valmistelun ja päätösten täytäntöönpanon,
  - tarvittavan tiedon ja asiakirjojen välittämisen hankkeeseen osallistuville,
  - hankkeesta tiedottamisen tiedottamissuunnitelman mukaan,
  - hankkeeseen liittyvien koulutusten ja seminaarien järjestelyt.
- Vastaa hankkeen teknologisesta tuotekehityksestä toimintasuunnitelmassa kuvatulla tavalla.
- Kokoaa ja raportoi hankkeessa nousevia hyviä toimintamalleja ja kokemuksia yhteistyössä hankkeen tukihenkilöiden kanssa.
- Kokoaa ja raportoi Hallinnoijalle ne hankkeen toimintaa koskevat tiedot, jotka Hallinnoija tarvitsee rahoittajaa varten.

Hankkeessa mukana olevat kunnat ja oppilaitokset toimivat kehittämistutkimukseen (työpaketit) osallistuvana pilottijoukkona ja käyvät aktiivista vuoropuhelua tutkijoiden ja työvälineiden kehittäjien kanssa. He antavat säännöllisesti palautetta ja käyttäjäkokemuksia, joihin perustuen oppijalähtöisiä toimintatapoja sekä työkalujen ominaisuuksia ja toiminnallisuuksia kehitetään edelleen. Hankkeen viestinnässä sekä palautteen ja käytännön jakamisessa pyritään mahdollisimman suureen avoimuuteen.

Oppijat -hankkeen kunnille sekä Lahden ja Kuopion ympäristökunnille (Lahden ja Kuopion oman harkinnan mukaan) tarjotaan työpaketteja, joilla on tarkat sisällöt ja sisältöä vastaava omavastuuhinta, joka mahdollistaa pilotoinnin toteutumisen. Omavastuuhinta määrittelee, minkä

kokoinen pilotti (kuinka monta opettajaa ja oppilasryhmää) missäkin kunnassa voidaan toteuttaa.

Hankkeen ohjausryhmä

- Ohjausryhmän perustamisen tarkoituksena on saada projektiin toteuttamisen tueksi mahdollisimman laaja-alainen asiantuntemus sekä mahdollistaa projektin toiminnan ja tulosten liittäminen mukana olevien kuntien ja koulujen toimintaan.
- Ohjausryhmän jäsenet vastaavat hankkeen käytännön järjestelyistä omalla paikkakunnalla ja paikallisen tuen järjestämisestä.
- Ohjausryhmän tehtävänä on tukea hankkeen tavoitteiden toteutumista ja toimintasuunnitelman mukaista toteutumista. Ohjausryhmä vastaa osaltaan hankkeen vaikuttavuudesta ja tuloksellisuudesta sekä tulosten hyödyntämisestä.
- Ohjausryhmän kokoonpano
  - Jukka Manninen (Lahti)
  - Antero Hietamäki (AO, Jyväskylä)
  - Pasi Pohjola (Jyväskylä)
  - Markus Jauhiainen (Kuopio)
  - Esa Palkio (Lahti)
  - Matti Räsänen (Kuopio)
  - Tina Heino (OPH)
  - Tietohallinto: Vesa Villikka (Lahti)
  - Tutkimus: Merja Juntunen/Päivi Häkkinen
  - Projektipäällikkö: Jarkko Lampinen

4 Hankkeen toteutus: Kuntakohtaiset työpaketit ja aikataulut

Jyväskylän kaupunki yhdessä Jyväskylän yliopiston, Lahden kaupungin ja Kuopion kaupungin kanssa toimii kehittäjäyhteisönä. Hankkeeseen liittymismahdollisuutta tarjotaan myös Oppijat -hankkeessa mukana olleille kunnille sekä Lahden seudun ja Kuopion seudun kunnille. Toiminta käynnistetään yhtä aikaa kaikissa kunnissa.

mOppijat -hankkeen kehittämistyössä on keskeisessä roolissa kouluissa tapahtuva pilotointi. Pilotointi on opetussuunnitelman mukaista toimintaa, jonka keskiössä on oppija. Pilotointi on kehitettävien työtapojen, toimintamallien ja työvälineiden testaamista käytännössä eri oppilaitosasteilla. Pilotoinnilla tuetaan oppijan mobiiliutta, yhteisöllistä ja toiminnallista oppimista, pelillisyyttä sekä oppimisympäristön laajentumista kouluympäristön ulkopuolelle. Pilotointi sekä tutkimus- ja kehitysprosessit etenevät rinnakkain, toistuvina suunnittelun ja käytännön toteutuksen sykleinä designtutkimuksen periaatteiden mukaisesti. Jokaisessa pilotointivaiheessa kerätään aineistoa seuraavan suunnittelu- ja kehitysvaiheen pohjaksi.

Hanke on jaettu kuntakohtaisiin työpaketteihin, joiden toteutusaikataulu on kuvattu työpakettien sisältötaulukossa.

Jyväskylä

Toimijat: Jyväskylän 3 perusopetus ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän lukiokoulutus

Painopisteet:

- Oppijälähtöiset verkkotyötavat ja –oppimisympäristöt (perusopetus ja lukiot)
- Mobiili oppija (perusopetus ja lukio)

Työpaketit painopistealueittain:	Aikataulu	Vastuut:
<p>Painopiste: Oppijälähtöiset verkkotyötavat ja –oppimisympäristöt</p> <p>Työpaketti A) Oma tila -palvelun käyttöönotto</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resurssi: <ul style="list-style-type: none"> ○ Korkeintaan 5 ryhmää (max 5 opettajaa) ○ 1 koulutuspäivä / ryhmä + vierituki ○ Hankkeen tukihenkilö + paikallinen tukihenkilö • Toteutus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Palvelun käyttöönotto ○ Palvelun pilotointi ja testaus <ul style="list-style-type: none"> ■ Oppijälähtöisen oppimistehtävän toteutus (suunnitellaan koulutuksessa yhdessä opettajien kanssa) • Raportointi: <ul style="list-style-type: none"> ○ Opettajan loppuraportti / "ideapaperi" <ul style="list-style-type: none"> ■ Mitä tehtiin, mitä seurasi ja miten jatketaan? ○ Käyttäjäpalaute • Vaikuttavuus <ul style="list-style-type: none"> ○ Hankkeessa mukana olevien opetusryhmien / kuntien oppijat saavat käyttöönsä "Oma tila" palvelun. ○ Arviointi: Kuinka monella oppijalla / opettajalla on oma tila palvelu käytössä hankkeen päätyttyä? Miten työpaketissa asetetut oppijälähtöisyyden kriteerit toteutuivat oppimistehtävissä? 	<p>Aloitus syksy 2013</p> <p>2 ryhmää syksyllä 2013</p> <p>3 ryhmää keväällä 2014</p>	<p>Kuka / ketkä?</p>
<p>Painopiste: Oppijälähtöiset verkkotyötavat ja –oppimisympäristöt</p>	<p>Aloitus kevät 2013</p>	<p>PO:</p>

<p>Työpaketti B) PLE-oppimisen tukena</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Resurssi: <ul style="list-style-type: none"> ○ Korkeintaan 3 ryhmää (3 opettajaa) ○ 1 koulutuspäivä + vierituki ○ Hankkeen tukihenkilö + paikallinen tukihenkilö ● Toteutus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Laajentaa ja syventää oppijalähtöisiä työtapoja <ul style="list-style-type: none"> ■ Oma tila palvelu + muut teknologiat ○ Oppijalähtöinen pedagogiikka, henkilökohtaisen PLE:n rakentamisen aloittaminen <ul style="list-style-type: none"> ■ Liikkeelle esim. yksittäisen aineen portfolion, oppilaan harrastusten tms. kautta ■ Personoidaan Oma tila oppijan näköiseksi ● Raportointi: <ul style="list-style-type: none"> ○ Opettajan loppuraportti / "ideapaperi" <ul style="list-style-type: none"> ■ Mitä tehtiin, mitä seurasi ja miten jatketaan? ○ Käyttäjäkokemukset ● Vaikuttavuus <ul style="list-style-type: none"> ○ Työpaketissa mukana olevat oppijat ovat ottaneet käyttöön henkilökohtaisen PLE-ympäristön. ○ Oppijoiden oppimispolut tulevat läpinäkyvämmiksi. ○ Arviointi: Millaisia elementtejä oppijan PLE-ympäristöissä on, miten he niistä hyötyvät ja niitä käyttävät? 	<p>toteutus jatkuvana prosessina koko hankkeen ajan</p>	<p>Tuomas Pesonen</p> <p>Kirsi Nieminen</p> <p>Lukio:</p> <p>Jaana Kemppi</p> <p>Tuki:</p> <p>Merja Juntunen</p>
<p>Painopiste: Mobiili oppija</p> <p>Työpaketti C) Oppijoiden omat laitteet</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Resurssi: <ul style="list-style-type: none"> ○ Korkeintaan 3 ryhmää (3 opettajaa) ○ 1-2 koulutuspäivää + vierituki ○ Hankkeen tukihenkilö + paikallinen tukihenkilö ● Toteutus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kartoitetaan oppijoiden käytössä olevat mobiilit laitteet ○ Kartoitetaan huoltajien näkemyksiä omien laitteiden käytöstä koulutyössä <ul style="list-style-type: none"> ■ Mahdollisuus OKL:n opiskelijoille: kartoitukset, havainnointi, raportointi? ○ Pilotoidaan oppijoiden omien laitteiden käyttöä koulutyössä <ul style="list-style-type: none"> ■ Esim. appsien, pilvipalveluiden tai verkkopalveluiden käyttäminen oppiaineessa ■ Sovitun oppimistehtävän toteuttaminen ● Raportointi <ul style="list-style-type: none"> ○ Opettajan loppuraportti 	<p>Aloitus kevät 2014</p> <p>Kartoitukset ja pilotit kevät 2014 ja syksy 2014</p>	<p>Kuka / ketkä?</p>

<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> ■ Mitä tehtiin, mitä seurasi ja miten jatketaan? ○ Käyttäjäkokemukset: oppilaat, opettajat, huoltajat, tietohallinto ● Vaikuttavuus <ul style="list-style-type: none"> ○ Hankkeessa mukana olevat oppilaitokset saavat käytännön kokemuksia ja tietoa oppijoiden omien laitteiden käyttömahdollisuudesta. ○ Arviointi: Missä määrin oppijoiden omia laitteita otetaan käyttöön pilotoivissa kouluissa? Millä edellytyksillä / reunaehdoilla omien laitteiden käyttö on mahdollista? Miten mahdollisuuksia luotiin oppijoiden omien laitteiden käytölle? 		
<p>Painopiste: Mobiili oppija</p> <p>Työpaketti D) Oppimisympäristön laajentaminen koululuokan ulkopuolelle</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Resurssi: <ul style="list-style-type: none"> ○ Korkeintaan 5 ryhmää (5 opettajaa) ○ 1-2 koulutuspäivää + vierituki ○ Hankkeen tukihenkilö + paikallinen tukihenkilö ● Toteutus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Järjestetään "ihannetilanne", jossa kaikilla oppijoilla on käytössään henkilökohtainen mobiili laite (yhteydet OPH:n laitehankkeisiin, josta laiteresurssi, esim. Jyppimoppi) ○ Suunnitellaan ja toteutetaan oppimiskokonaisuuksia, jotka laajentavat oppimisympäristöä luokahuoneen ulkopuolelle <ul style="list-style-type: none"> ■ Esim. retket, geokätköily, suunnistus, luonnon seuraaminen, taidenäyttelyt, eri tyyliset kotitehtävät jne.. . ○ Sähköisten sisältöjen hyödyntäminen <ul style="list-style-type: none"> ■ Testataan mahdollisuutta "haastaa" painettu oppikirja/tehtäväkirja yksittäisten tilanteiden kautta ● Raportointi <ul style="list-style-type: none"> ○ Opettajan loppuraportti <ul style="list-style-type: none"> ■ Mitä tehtiin, mitä seurasi ja miten jatketaan? ○ Käyttäjäkokemukset: oppilaat, opettajat, tietohallinto ● Vaikuttavuus <ul style="list-style-type: none"> ○ Hankkeessa mukana olevat oppilaitokset saavat käytännön kokemuksia ja tietoa mobiilista oppimisesta. ○ Oppimisympäristö laajenee ja on löydetty menetelmiä, joissa mobiililaitteita hyödynnetään monipuolisesti 	<p>Aloitus syksy 2013</p> <p>Opettajien rekrytointi ja laitteet kevät 2013</p> <p>Pilotit syksyllä 2013 ja keväällä 2014</p>	<p>Kuka / ketkä?</p>

oppimisen tukena. <ul style="list-style-type: none"> Arviointi: Tuliko mobiiliudesta osa oppimisen ja opetuksen arkea? Miten mobiili näkyi käytännössä luokkatilanteissa ja oppilaitoksen arjessa? Millaisia / miten edellytyksiä sähköisiin sisältöihin siirtymiselle luotiin? 		
--	--	--

Kuopio

Toimijat: Perusopetus ja lukiot

Painopisteet:

- Oppijalähtöiset verkkotyötavat ja –oppimisympäristöt (perusopetus ja lukiot)
- Pelillisuus oppijan työkaluna (perusopetus) ja
- mobiili oppija (lukio)

Toiminnot:	Aikataulu	Vastuut:
<p>Painopiste: Oppijalähtöiset verkkotyötavat ja –oppimisympäristöt</p> <p>Työpaketti B) PLE-oppimisen tukena (perusopetus + lukio)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resurssi: <ul style="list-style-type: none"> ○ Korkeintaan 6 ryhmää (6 opettajaa) ○ 1 koulutuspäivä + vierituki ○ Hankkeen tukihenkilö + paikallinen tukihenkilö • Toteutus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Laajentaa ja syventää oppijalähtöisiä työtapoja <ul style="list-style-type: none"> ■ Oma tila palvelu + muut teknologiat ○ Oppijalähtöinen pedagogiikka, henkilökohtaisen PLE:n rakentamisen aloittaminen <ul style="list-style-type: none"> ■ Liikkeelle esim. yksittäisen aineen portfolion, oppilaan harrastusten tms. kautta ■ Personoidaan Oma tila oppijan näköiseksi • Raportointi: <ul style="list-style-type: none"> ○ Opettajan loppuraportti / "ideapaperi" <ul style="list-style-type: none"> ■ Mitä tehtiin, mitä seurasi ja miten jatketaan? ○ Käyttäjäkokemukset • Vaikuttavuus <ul style="list-style-type: none"> ○ Työpaketissa mukana olevat oppijat ovat ottaneet 	<p>Aloitus kevät 2013</p> <p>toteutus jatkuvana prosessina koko hankkeen ajan</p>	<p>Kuka / ketkä?</p> <p>PO:</p> <p>Sami Varis</p> <p>Sanna Nenonen</p> <p>Pasi Remes</p> <p>Merja Pehkonen</p> <p>Lukio:</p> <p>Ritva Tilaeus (klassikka) ja Heli Mäntylä (musiikkiluki)</p>

<p>käyttöön henkilökohtaisen PLE-ympäristön.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Oppijoiden oppimispolut tulevat läpinäkyvämmiksi. ○ Arviointi: Millaisia elementtejä oppijan PLE-ympäristöissä on, miten he niistä hyötyvät ja niitä käyttävät? 		<p>o)</p> <p>Tuki:</p> <p>Anu Wulff</p> <p>Markus Jauhiainen</p> <p>Matti Räsänen</p>
<p>Painopiste: Mobiili oppija</p> <p>Työpaketti D) Oppimisympäristön laajentaminen koululuokan ulkopuolelle (lukio)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Resurssi: <ul style="list-style-type: none"> ○ Korkeintaan 4 ryhmää (4 opettajaa) ○ 1-2 koulutuspäivää + vierituki ○ Hankkeen tukihenkilö + paikallinen tukihenkilö ● Toteutus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Järjestetään "ihannetilanne", jossa kaikilla oppijoilla on käytössään henkilökohtainen mobiili laite (yhteydet OPH:n laitehankkeisiin, josta laiteresurssi) ○ Suunnitellaan ja toteutetaan oppimiskokonaisuuksia, jotka laajentavat oppimisympäristöä luokahuoneen ulkopuolelle <ul style="list-style-type: none"> ■ Esim. retket, geokätköily, suunnistus, luonnon seuraaminen, taidenäyttelyt, eri tyyliset kotitehtävät, mobiililaitteiden käyttö jatkuvassa arvioinnissa jne... ○ Sähköisten sisältöjen hyödyntäminen <ul style="list-style-type: none"> ■ Esim. mobiililaitteet ja DigiMAOL ■ Testataan mahdollisuutta "korvata" painettu oppikirja/tehtäväkirja yksittäisten tilanteiden kautta ● Raportointi <ul style="list-style-type: none"> ○ Opettajan loppuraportti <ul style="list-style-type: none"> ■ Mitä tehtiin, mitä seurasi ja miten jatketaan? ○ Käyttäjäkokemukset: oppilaat, opettajat, tietohallinto ● Vaikuttavuus <ul style="list-style-type: none"> ○ Hankkeessa mukana olevat oppilaitokset saavat käytännön kokemuksia ja tietoa mobiilista oppimisesta. ○ Oppimisympäristö laajenee ja on löydetty menetelmiä, joissa mobiililaitteita hyödynnetään monipuolisesti 	<p>Aloitus kevät 2013</p> <p>Opettajien rekrytointi ja laitteet kevät 2013</p> <p>Pilotit syksyllä 2013 ja keväällä 2014</p>	<p>Kuka / ketkä</p> <p>Lukio:</p> <p>Risto Vuori (yhteinen opettaja: klassikka, Minna Canthin lukio ja Lyseo),</p> <p>Olavi Lappalainen (musiikkilukio),</p> <p>Ossi Hirvonen (Nilsin lukio),</p> <p>Henna Hämynen (Karttulan lukio),</p> <p>Paavo Heiskanen (Lyseo),</p> <p>Mikko Karttunen (Lyseo)</p> <p>Tuki:</p>

<p>oppimisen tukena.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Arviointi: Tuliko mobiiliudesta osa oppimisen ja opetuksen arkea? Miten mobiilius näkyi käytännössä luokkatilanteissa ja oppilaitoksen arjessa? Millaisia / miten edellytyksiä sähköisiin sisältöihin siirtymiselle luotiin? 		<p>Anu Wulff</p> <p>Matti Räsänen</p>
<p>Painopiste: Pelillisuus oppijan työkaluna</p> <p>Työpaketti E) Pelillisuus oppijan työkaluna (perusopetus)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Resurssi: <ul style="list-style-type: none"> ○ Korkeintaan 6 ryhmää (6 opettajaa) ○ 1-2 koulutuspäivää + vierituki ○ Hankkeen tukihenkilö + paikallinen tukihenkilö ● Toteutus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kehitetään (HUOM! mahd. tarvittava koodaaminen ei tapahdu hankkeen resursseilla) pelinomaisia työkaluja omien oppimistavoitteiden ja oppimisprosessien seuraamiseen sekä (itse)arviointiin. Visualisoidaan tavoitteiden saavuttamista. ○ Pilotoidaan pelinomaisia työkaluja, kehitetään niitä edelleen. ○ Ideointitehtävä oppijoille ja opettajille: <ul style="list-style-type: none"> ■ Miten pelillisiä työtapoja ja elementtejä voidaan hyödyntää arvioinnissa? ■ Miten oppilaan pelillisen työkalun kautta saama palaute/edistyminen vaikuttaa kokonaisarviointiin? ● Raportointi <ul style="list-style-type: none"> ○ Opettajan loppuraportti <ul style="list-style-type: none"> ■ Mitä tehtiin, mitä seurasi ja miten jatketaan? ■ Ideointitehtävän raportointi ○ Käyttäjäkokemukset: oppijat ja opettajat, tietohallinto ● Vaikuttavuus <ul style="list-style-type: none"> ○ Työpaketissa mukana olevat oppijat ovat ottaneet käyttöön pelinomaisia työkaluja omien sekä yhteisöllisten oppimistavoitteiden ja oppimisprosessien seuraamiseen sekä (itse)arviointiin. ○ Arviointi: Millaisia pelinomaisia elementtejä oppijoiden toimintaympäristössä on ja miten niitä käytettiin? Miten niiden käytölle luotiin edellytyksiä? 	<p>Aloitus syksy 2013</p> <p>Opettajien rekrytointi kartoitukset ja syksy 2013</p> <p>Pilotit keväällä 2014</p>	<p>Kuka / ketkä?</p>

Toimijat: Perusopetus ja lukiot

Painopisteet:

- Oppijälähtöiset verkkotyötavat ja –oppimisympäristöt (perusopetus ja lukiot)
- Pelillisuus oppijan työkaluna (perusopetus ja lukio)
- Mobiili oppija (perusopetus ja lukio)

Työpakettit painopistealueittain:	Aikataulu	Vastuut:
<p>Painopiste: Oppijälähtöiset verkkotyötavat ja –oppimisympäristöt</p> <p>Työpaketti A) Oma tila -palvelun käyttöönotto</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resurssi:<ul style="list-style-type: none"> ○ Korkeintaan 6 ryhmää (max 6 opettajaa) ○ 1-2 koulutuspäivää + vierituki ○ Hankkeen tukihenkilö + paikallinen tukihenkilö • Toteutus:<ul style="list-style-type: none"> ○ Palvelun käyttöönotto ○ Palvelun pilotointi ja testaus<ul style="list-style-type: none"> ■ Oppijälähtöisen oppimistehtävän toteutus (suunnitellaan koulutuksessa yhdessä opettajien kanssa) • Raportointi:<ul style="list-style-type: none"> ○ Opettajan loppuraportti / “ideapaperi”<ul style="list-style-type: none"> ■ Mitä tehtiin, mitä seurasi ja miten jatketaan? ○ Käyttäjäpalaute • Vaikuttavuus<ul style="list-style-type: none"> ○ Hankkeessa mukana olevien opetusryhmien / kuntien oppijat saavat käyttöönsä “Oma tila” palvelun. ○ Arviointi: Kuinka monella oppijalla / opettajalla on oma tila palvelu käytössä hankkeen päätyttyä? Miten työpaketissa asetetut oppijälähtöisyyden kriteerit toteutuivat oppimistehtävissä?	Aloitus syksy 2013 2 ryhmää syksyllä 2013 4 ryhmää keväällä 2014	Kuka / ketkä? Perusopetus
<p>Painopiste: Mobiili oppija</p> <p>Työpaketti C) Oppijoiden omat laitteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resurssi:<ul style="list-style-type: none"> ○ Korkeintaan 3 ryhmää (3 opettajaa) ○ 1-2 koulutuspäivää + vierituki ○ Hankkeen tukihenkilö + paikallinen tukihenkilö	Aloitus kevät 2014 Kartoitukset ja pilotit kevät 2014 ja syksy 2014	Kuka / ketkä? Lukio(1) ? (Lyseo/Kannas) Perusopetus

<ul style="list-style-type: none"> ● Toteutus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kartoitetaan oppijoiden käytössä olevat mobiilit laitteet ○ Kartoitetaan huoltajien näkemyksiä omien laitteiden käytöstä koulutyössä <ul style="list-style-type: none"> ■ Mahdollisuus OKL:n opiskelijoille: kartoitukset, havainnointi, raportointi? ○ Pilotoidaan oppijoiden omien laitteiden käyttöä koulutyössä <ul style="list-style-type: none"> ■ Esim. appsien, pilvipalveluiden tai verkkopalveluiden käyttäminen oppiaineessa ■ Sovitun oppimistehtävän toteuttaminen ● Raportointi <ul style="list-style-type: none"> ○ Opettajan loppuraportti <ul style="list-style-type: none"> ■ Mitä tehtiin, mitä seurasi ja miten jatketaan? ○ Käyttäjäkokemukset: oppilaat, opettajat, huoltajat, tietohallinto ● Vaikuttavuus <ul style="list-style-type: none"> ○ Hankkeessa mukana olevat oppilaitokset saavat käytännön kokemuksia ja tietoa oppijoiden omien laitteiden käyttömahdollisuudesta. ○ Arviointi: Missä määrin oppijoiden omia laitteita otetaan käyttöön pilotoivissa kouluissa? Millä edellytyksillä / reunaehdoilla omien laitteiden käyttö on mahdollista? Miten mahdollisuuksia luotiin oppijoiden omien laitteiden käytölle? 		(2) -Salpausselän yläkoulu (Jussi Juurikka/Juha Vakkilainen) -Kivimaan koulu (Jukka Kalliolehto)
<p>Painopiste: Mobiili oppija</p> <p>Työpaketti D) Oppimisympäristön laajentaminen koululuokan ulkopuolelle</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Resurssi: <ul style="list-style-type: none"> ○ Korkeintaan 3 ryhmää (3 opettajaa) ○ 1-2 koulutuspäivää + vierituki ○ Hankkeen tukihenkilö + paikallinen tukihenkilö ● Toteutus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Järjestetään "ihannetilanne", jossa kaikilla oppijoilla on käytössään henkilökohtainen mobiili laite (yhteydet OPH:n laitehankkeisiin, josta laiteresurssi) ○ Suunnitellaan ja toteutetaan oppimiskokonaisuuksia, jotka laajentavat oppimisympäristöä luokahuoneen ulkopuolelle <ul style="list-style-type: none"> ■ Esim. iPad lukion matematiikan opetuksen ja opiskelun apuna, retket, geokätköily, suunnistus, luonnon seuraaminen, taidenäyttelyt, eri tyyliset kotitehtävät jne... ○ Sähköisten sisältöjen hyödyntäminen 	Aloitus kevät 2013 Opettajien rekrytointi ja laitteet kevä t 2013 Pilotit syksyllä 2013 ja keväällä 2014	Kuka / ketkä? Lukio Esa Palkio (tukihenkilö) Petri Vuorinen (Tiirismaa) ? (Kannas/Lyseo)

<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> ■ Testataan mahdollisuutta “korvata” painettu oppikirja/tehtäväkirja yksittäisten tilanteiden kautta ● Raportointi <ul style="list-style-type: none"> ○ Opettajan loppuraportti <ul style="list-style-type: none"> ■ Mitä tehtiin, mitä seurasi ja miten jatketaan? ○ Käyttäjäkokemukset: oppilaat, opettajat, tietohallinto ● Vaikuttavuus <ul style="list-style-type: none"> ○ Hankkeessa mukana olevat oppilaitokset saavat käytännön kokemuksia ja tietoa mobiilista oppimisesta. ○ Oppimisympäristö laajenee ja on löydetty menetelmiä, joissa mobiililaitteita hyödynnetään monipuolisesti oppimisen tukena. ○ Arviointi: Tuliko mobiiliudesta osa oppimisen arkea? Miten mobiilius näkyi käytännössä oppilaitoksen arjessa? Millaisia / miten edellytyksiä sähköisiin sisältöihin siirtymiselle luotiin? 		
<p>Painopiste: Pelillisuus oppijan työkaluna</p> <p>Työpaketti E) Pelillisuus oppijan työkaluna (perusopetus)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Resurssi: <ul style="list-style-type: none"> ○ Korkeintaan 4 ryhmää (4 opettajaa) ○ 1-2 koulutuspäivää + vierituki ○ Hankkeen tukihenkilö + paikallinen tukihenkilö ● Toteutus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kehitetään (HUOM! mahd. tarvittava koodaaminen ei tapahdu hankkeen resurssilla) pelinomaisia työkaluja omien oppimistavoitteiden ja oppimisprosessien seuraamiseen sekä (itse)arviointiin. Visualisoidaan tavoitteiden saavuttamista. ○ Pilotoidaan pelinomaisia työkaluja, kehitetään niitä edelleen. ○ Ideointitehtävä oppijoille ja opettajille: <ul style="list-style-type: none"> ■ Miten pelillisiä työtapoja ja elementtejä voidaan hyödyntää arvioinnissa? ■ Miten oppilaan pelillisen työkalun kautta saama palaute/edistyminen vaikuttaa kokonaisarviointiin? ● Raportointi <ul style="list-style-type: none"> ○ Opettajan loppuraportti <ul style="list-style-type: none"> ■ Mitä tehtiin, mitä seurasi ja miten jatketaan? ■ Ideointitehtävän raportointi ○ Käyttäjäkokemukset: oppijat ja opettajat, tietohallinto 	<p>Aloitus syksy 2013</p> <p>Opettajien rekrytointi kartoitukset 2 ryhmää syksy 2013</p> <p>Pilotit 2 ryhmää keväällä 2014</p>	<p>Perusopetus</p> <p>Renkomäki</p> <p>Möysä</p> <p>Tukihenkilö: Jukka Manninen</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Vaikuttavuus <ul style="list-style-type: none"> ○ Työpaketissa mukana olevat oppijat ovat ottaneet käyttöön pelinomaisia työkaluja omien sekä yhteisöllisten oppimistavoitteiden ja oppimisprosessien seuraamiseen sekä (itse)arviointiin. ○ Arviointi: Millaisia pelinomaisia elementtejä oppijoiden toimintaympäristössä on ja miten niitä käytettiin? Miten niiden käytölle luotiin edellytyksiä? 		
---	--	--

Työpakettien aikataulujen yhteenvetotaulukko

	Kevät 2013	Syksy 2013	Kevät 2014	Syksy 2014
Jyväskylä		A) Oma tila -palvelun käyttöönotto		
	B) PLE-oppimisen tukena			
			C) Oppijoiden omat laitteet	
	D) Oppimisympäristön laajentaminen			
Kuopio				
	B) PLE-oppimisen tukena			
		E) Pelillisuus oppijan työkaluna		
	D) Oppimisympäristön laajentaminen			
Lahti				
		A) Oma tila -palvelun käyttöönotto		
			C) Oppijoiden omat laitteet	
	D) Oppimisympäristön laajentaminen			
		E) Pelillisuus oppijan työkaluna		

Muita aikatauluja:

Syksy 2012

- Laaditaan tarvittavat sopimukset hankkeeseen liittyvien eri osapuolten välille.
- Laaditaan hankkeen toimintasuunnitelma ja talousarvio.
- Kartoitetaan kaupunkikohtaiset erityistarpeet ja tehdään kuntakohtaiset toimintasuunnitelmat ja talousarviot. Suunnitellaan hankkeen sisältöalueiden mukaiset

kuntakohtaiset työpaketit.

- Nimetään ohjausryhmä
- Valitaan hankkeen koordinaattori sekä kuntakohtaiset tuki- ja vastuuhenkilöt.
- Avataan hankkeen verkkosivut ja käynnistetään hankkeesta tiedottaminen.

Kevät 2013

- Keväällä 2013 pidetään hankkeen aloitusseminaari pilotoiville opettajille ja koulutuspäivä tukihenkilöille.

Syksy 2013

- Tehdään hankkeen väliraportti ja arviointi.

Syksy 2014

- Kuvataan kaikissa hankkeen kehittämissuunnitelmissa esiin nousseet hyvät käytänteet.
- Julkaistaan hyvien käytänteiden kuvaukset ja tutkimustulokset.
- Levitetään hyviä käytänteitä valtakunnallisesti.
- Tehdään hankkeen arviointi, raportointi ja jatkotoimenpiteiden esittäminen. - Järjestetään hankkeen päätösseminaari.

Lisäksi hankekauden aikana

- Julkaistaan oppijan "Oma tila" valtakunnalliseen käyttöön.
- Toteutetaan pilotoijien yhteisiä tapaamisia, joissa saman työpaketin toteuttajat vaihtavat kokemuksia ja jakavat asiantuntemustaan.
- Hankkeesta tiedotetaan erikseen laadittavan viestintä suunnitelman mukaan.
- Osallistutaan koordinoitihankkeiden järjestämiin tapahtumiin, seminaareihin ja webinaareihin. - Osallistutaan kotimaisiin ja vähintään yhteen kansainväliseen alan konferenssiin.
- Raportoidaan hankkeesta OPH:n ja koordinoitihankkeiden edellyttämällä tavalla.
- Jyväskylän yliopisto / Peda.net vastaa kehitettyjen työvälineiden ylläpidosta ja edelleen kehittämisestä hankkeen päätyttyä.

5 Hankkeen tulokset

Hanke vastaa tietoyhteiskuntakehityksen, elämänlaajuisen oppimisen, yksilöllisten oppimistarpeiden ja yhteisöllisen oppimisen asettamiin pedagogisiin muutospaineisiin. Kaikkien hankkeessa kehitettävien työkalujen ja palvelujen (Oma tila, Pedagoginen verkottumistyökalu ja pelinomaiset työkalut) tarkoituksena on tukea oppijan PLEn kehittymistä, oppijan mobiiliutta ja yhteisöllisyyttä sekä mahdollisuutta laajentaa omaa oppimisen ympäristöään. Kaikki palvelut ovat oppijan käytettävissä myös mobiileilta laitteilta.

Palvelut ja työvälineet

1) Oma tila ja Pedagoginen verkottumispalvelu

- Oppijat -hankkeessa kehitetyt verkkopalvelut tulevat kaikkien oppijoiden saataville.
- Saadaan käyttöön työkaluja elinikäisen ja informaalin oppimisen tukemiseen. Oppijat voivat käyttää palveluja vaikka oppija ei kuuluisi mihinkään koulutusorganisaatioon, päättäisi opintonsa, "valmistuisi" tai siirtyisi työelämään.
- Saadaan käyttöön uudenlaisia työkaluja edistämään koulun ja kodin välistä yhteistyötä sekä oppilaitosten välistä verkostoitumista.
- Saadaan käyttöön uudenlaisia työkaluja edistämään yhteisöllistä oppimista sekä erilaisten ryhmien ja yhteisöjen muodostumista. Oppija voi verkostoitua oppilaitoksen, kunnan tai kaikkien järjestelmän käyttäjien sisäisiin tai käyttäjien keskinäisiin, oppilaitoksista riippumattomiin yhteisöihin, kuten vapaa-aikaan liittyviin yhdistyksiin.

2) Pelinomaiset työkalut oppimistavoitteiden, -prosessien ja niiden toteutumisen seurantaan

- erilaisia mittari-, pisteytys- ja palkkiotoiminnallisuuksia, joilla oppimisen prosesseja voidaan arvioida yksin ja yhteisöllisesti.
- Oppijat ja opettajat saavat käyttöönsä uusia työvälineitä, joiden tuotekehitykseen he ovat voineet itse vaikuttaa.

Toimintamallit ja tutkimustulokset

1) Oppijalähtöiset verkkotyötavat ja –oppimisympäristöt

- Saadaan käyttöön malleja oppijoiden ja opettajien hyödynnettäväksi oppijalähtöisten ympäristöjen käyttöönotosta ja hyödyntämisestä luokkaopetuksen tukena sekä laajennetuissa oppimisen ympäristöissä.
- Saadaan käyttöön piloteissa testattuja hyviä käytänteitä oppijoiden ja opettajien PLE-ympäristöjen rakentamisesta ja käytöstä laajoissa, oppiainerajat ylittävissä

prosesseissa.

- Saadaan käyttöön piloteissa testattuja hyviä käytänteitä erilaisten pedagogisten mallien soveltamisesta oppijälähtöisiin oppimisprosesseihin.

2) Pelillisuus oppijan työkaluna

- Saadaan käyttöön piloteissa testattuja hyviä käytänteitä pelillisyydestä osana omien oppimisen tavoitteiden ja oppimisprosessien seurantaan sekä (itse)arviointia.
- Saadaan käyttöön piloteissa testattuja toimintamalleja siitä, miten pelilliset työkalut tukevat yhteistä tavoitteiden asettelua, yhdessä oppimista sekä yhteisöllisten oppimisprosessien seurantaan.

3) Mobiili oppija

- Hankkeeseen osallistuvat kunnat saavat kartoituksen ja kehittämissuunnitelman oppilaiden ja opettajien omien laitteiden sekä oppilaitosten mobiilien laitteiden käytöstä osana oppimisympäristöä. Kehittämissuunnitelmia hyödynnetään mm. kuntien tv-strategioiden osana ja niiden toimeenpanoa tukee mm. Jyväskylän kaupungin Jyppimoppi -hanke ja Lahden kaupungin Älyn väläys -hanke.
- Saadaan käyttöön piloteissa testattuja hyviä käytänteitä omien laitteiden hyödyntämisestä osana laajennettua oppimisympäristöä.
- - Saadaan käyttöön piloteissa testattuja hyviä käytänteitä, miten oppijälähtöiset oppimisympäristöt, yhteisölliset verkkopalvelut ja sähköiset sisällöt tukevat mobiilia oppimista:

Oppijat ja opettajat saavat tukea toimintamallien pilotoinnissa ja käyttöönotossa sekä opettajuuden roolien muutospainneissa.

6 Viestintäsuunnitelma

Tiedottamisvastuut

Hankkeen sisäinen viestintä työpakettiin osallistuville:

- Hankkeen koordinaattori vastaa hankkeeseen liittyvien asioiden tiedottamisesta hankkeen kuntakohtaisille tukihenkilöille. Tukihenkilöt vastaavat tiedottamisesta oman kuntansa osalta työpakettiin osallistuville opettajille.
- Tilanteen mukaan koordinaattori, tutkija tms. henkilö voi viestiä myös suoraan pilotoivia opettajia. Tällöin tulee kuitenkin pitää hankkeen tukihenkilöt tietoisena, kenelle on viestitty ja mitä.
- Kukin työpakettiin osallistuva opettaja vastaa ensisijassa tiedottamisesta omille

oppilailleen ja oppilaiden huoltajille.

Tiedottaminen muille kuin työpaketteihin osallistuville:

- Hankkeen sidosryhmille (esim. hankkeeseen osallistuvien kuntien oppilaitokset ja opettajat) tiedottamisesta vastaavat ensisijassa kuntien tukihenkilöt kuntakohtaisesti.
- Tiedottamisesta hankkeen ulkopuolelle (esim. avoimet tiedotteet sosiaalisessa mediassa, lehdissä jne) vastaa ensisijassa hankkeen koordinaattori. Kunnat ja hankkeeseen osallistuvat koulut voivat tiedottaa myös suoraan harkintansa mukaan, mutta hankkeen koordinaattori on silloin pidettävä tietoisena, mitä ja missä on tiedotettu.

Tiedottamisen kanavat:

1) Sosiaalisen median ympäristöt

- Hankkeen etenemisestä ja tuloksista viestitään sosiaalisen median palvelujen kautta, hyödyntäen Facebookia ym. yhteisöpalveluja, Twitteriä, Googlen työkaluja, blogeja, wikejä jne.

2) Perinteinen ja verkkoviestintä

- Kehittämistyöstä, keskeisistä tapahtumista ja tuloksista tiedotetaan aktiivisesti hankkeen verkkosivujen ja sosiaalisen median palveluiden kautta.
- Hankkeessa mukana olevat kunnat tiedottavat hankkeesta myös sisäisesti.
- Verkosto käyttää sisäiseen tiedottamiseen ensisijassa hankkeessa käyttöönotettavaa ja kehitettävää Pedagogista yhteisöpalvelua. Tämän lisäksi hyödynnetään sosiaalisen median yhteisöpalveluja (esim. Facebook, Google+).
- Kehitettävistä palveluista ja työkaluista tiedotetaan lisäksi julkistamisseminaarissa.

3) Hyvien käytänteiden levittäminen

- Hyvät käytännöt kuvataan hankkeen verkkosivuilla ja OPH:n kanssa sovittavassa hyvien käytänteiden kuvaamiseen tarkoitettussa järjestelmässä. Lisäksi niitä levitetään sosiaalisen median palveluiden avulla.

4) Hankkeessa kehitettyjen työvälineiden levittäminen

- Hankkeessa kehitetyt työvälineet tulevat avoimeen valtakunnalliseen käyttöön Jyväskylän yliopiston ylläpitäminä.

7 Henkilöresurssit ja kustannusarvio

Koordinointi	26000 €
Suunnittelu	5000 €
Neuvonta ja ohjaus	30000 €
Arviointi	20000 €
Raportointi ja julkaisut	5000 €
Tiedotus, viestintä ja markkinointi	2000 €
Kokous- ja koulutusmenot	1000 €
Matkustuskulut	4000 €
Palvelujen ostot	3000 €
Laitehankinnat	0 €
Materiaalimenot	2000 €
Vuokrat	1000 €
Yhteensä	99000 €
Myönnetty avustus	79000 €

8 Riskit

Hankkeeseen liittyy riskejä. Niitä on pyritty hahmottamaan etukäteen ja varautumaan mahdollisuuksien mukaan. Riskit voidaan jakaa seuraavasti:

Teknologiset riskit

Hankkeessa toteutetaan uusia teknologisia sovelluksia. Sovellukset voivat olla vielä epästabiileja ja siten aiheuttaa kokeiluihin viivästyksiä ja viime kädessä kokeiluiden epäonnistumisia. Tätä pyritään ehkäisemään kokeilemalla ja testaamalla ympäristöjä esitestausryhmillä, erityisesti yliopisto-opiskelijoiden, kuten OKL:n opiskelijoiden kanssa.

Kehittämistyön aikana voi myös nousta esiin ratkaistavia kysymyksiä tai ongelmia, jotka eivät ole tiedossa hankkeen alkaessa. Nämä voivat aiheuttaa muutoksia hankkeen aikatauluihin, jopa estää hankkeen tavoitteiden toteutumisen. Riskiä pyritään minimoimaan ja ongelmia ennakoimaan tekemällä ohjelmistokehityksestä oma erillinen projektisuunnitelma ja käyttämällä projektin etenemisen näkyväksi tekevää projektinhallintaohjelmistoa.

Lakiin, tietosuojaan ja tekijänoikeuksiin liittyvät riskit

Hankkeessa pilotoidaan uusia toimintamalleja, niin pedagogisia kuin järjestelmien ylläpitoon

liittyviä. Uusia toimintamalleja pilotoitaessa on mahdollista törmätä tilanteisiin, joissa esimerkiksi vastuukysymykset, tietosuoja tai tekijänoikeusasiat estävät toivotun toimintatavan tai järjestelmän ominaisuuden toteuttamisen.

Riskiä pyritään minimoimaan ja ongelmia ennakoimaan toimimalla aktiivisesti yhteistyössä Jyväskylän yliopiston ja Jyväskylän kaupungin lakipalvelujen sekä kuntien opetustoimien kanssa.

Sitoutumiseen liittyvät riskit

Hankkeen onnistuminen edellyttää kaikkien eri osapuolten vahvaa sitoutumista kehittämistyöhön, pilotteihin ja niissä tehtäviin asioihin. Kehittämistyöhön osallistuvat oppijat ja opettajat sitoutetaan hankkeeseen selkeillä pilotoititavoitteilla ja toimivalla pilotoinnin ohjauksella.

Verkoston tukihenkilöt ovat hankkeen onnistumisen kannalta keskeisessä roolissa. Verkoston tukihenkilöiden rekrytointi tehdään huolella pyrkien löytämään henkilöitä, joilla on aito kiinnostus ja tarvittava osaaminen.

Yliopistotutkijoiden sitoutuminen on pyritty varmentamaan siten, että tutkijat ovat väitöskirjatekijöitä, joten heillä on myös suuri henkilökohtainen motivaatio tutkimusaiheisiin sekä kiinnostus työskennellä pitkäjänteisesti tämän hankkeen parissa.

Talouteen liittyvät riskit

Hankkeen onnistumisen kannalta on tärkeää, että hanke voidaan toteuttaa tietyllä volyyymilla koko hankekauden ajan. Kaikki hankkeen suunnitteluvaiheessa mukaan lähteneet kunnat ja koulut pyritään pitämään mukana hankkeessa, jolloin hankkeen talous on varmalla pohjalla. Tämä pyritään turvaamaan viestimällä kunnille ja kouluille selkeästi hankkeesta saatavista hyödyistä ja palvelemalla toimijoita heidän edellyttämällään tavalla.

10 Lähteet

21st Century Learning Environments White Paper (2009). Saatavissa: http://www.21stcenturyskills.org/documents/le_white_paper-1.pdf . Hakupäivä 15.9.2010.

Attwell, G. (2007). Personal learning environments – the future of eLearning? eLearning papers 2 (1). Saatavissa: <http://www.elearningeuropa.info/files/media/media11561.pdf> . Hakupäivä 15.9.2010.

Attwell, G. (2008). *Social software, personal learning environments and the future of teaching and learning*. Saatavissa: <http://d.scribd.com/docs/xos1cck6tadkq44z2z4.pdf> . Hakupäivä 15.9.2010.

Downes, S. (2007). Learning networks in practice. *Emerging technologies for learning (2)*. Saatavissa:
http://partners.becta.org.uk/page_documents/research/emerging_technologies07_chapter2.pdf . Hakupäivä 16.9.2010.

Franklin, T., & Van Harmelen, M. (2007). *Web 2.0 for content for Learning and Teaching in Higher Education*. Bristol: JISC. Saatavissa:
<http://www.jisc.ac.uk/media/documents/programmes/digitalrepositories/web2-content-learning-and-teaching.pdf>. Hakupäivä 16.9.2010.

Lubensky, R. (2006). *The present and future of personal learning environments (PLE)*. Saatavissa:
<http://www.deliberations.com.au/2006/12/present-and-future-of-personal-learning.html> . Hakupäivä 15.9.2010.

Wilson, S., Liber, O., Johnson, M., Beauvoir, P., Sharples, P. & Milligan, C. (2006). *Personal learning environments: Challenging the dominant design of educational systems*, EC-TEL 2006: 506-511. Saatavissa:
<http://ftp.informatik.rwth-aachen.de/Publications/CEUR-WS/Vol-213/paper28.pdf> . Hakupäivä 16.9.2010.